

13.11.2013

TEATIS LIIKMETELE

(107/2013)

Teema: Iirimaa Senati põhjendatud arvamus, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013)0534 – 2013/0255(APP))

Vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 artiklile 6 võib iga liikmesriigi parlament kaheksa nädala jooksul alates seadusandliku akti eelnõu edastamise kuupäevast saata Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni presidendile ning nõukogu eesistujale põhjendatud arvamuse selle kohta, miks kõnealune eelnõu ei vasta tema arvates subsidiaarsuse põhimõttele.

Euroopa Parlamendi kodukorra kohaselt vastutab subsidiaarsuse põhimõtte järgimise eest õiguskomisjon.

Teavitamise eesmärgil on teatisele lisatud Iirimaa Senati põhjendatud arvamus ülalnimetatud ettepaneku kohta.

Iirimaa Senati põhjendatud arvamus, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013) 534)

Teavitan Teid kirjalikult sellest, et Iirimaa Senati tänasel istungil arutati ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013) 534) vastavust Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikele 3 ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitlevale protokollile nr 2 ning Senat on arvamusel, et ettepanek ei ole kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Vastavalt Senati kodukorrale anti erikomisjonile õigus arutada kõnesoleva ettepaneku vastavust subsidiaarsuse põhimõttele. Komisjonil tuleb kooskõlas kodukorraga esitada Senatile raport, kui ta on seisukohal, et ettepanek ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele. Komisjon esitas nõuetekohase raporti Senatile ning tänasel istungil arutas parlament komisjoni raporti ettepanekut ja võttis selle vastu.

Kodukorra kohaselt lisan kirjale Senati resolutsiooni koos põhjendatud arvamusel ning komisjoni raporti. Olen saatnud selle kirja ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu presidentidele ning Iirimaa justiits- ning võrdõiguslikkuse ministrile.

Raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013)) vastavalt Iirimaa Esindajatekoja kodukorra artiklile 105 ja Senati kodukorra artiklile 101.

Sissejuhatus

1. Subsidiaarsuse põhimõtte on Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 määratletud järgmiselt:

„Valdkondades, mis ei kuulu liidu ainupädevusse, võtab liit kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega meetmeid ainult niisuguses ulatuses ja siis, kui liikmesriigid ei suuda riigi, piirkonna või kohalikul tasandil piisavalt saavutada kavandatava meetme eesmäärke, kuid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil.”

Artikli 5 lõikega 3 pannakse liikmesriikide parlamentidele ühtlasi eriline kohustus tagada, et ELi institutsioonid kohaldavad subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid kooskõlas protokolliga 2.

2. Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud võimalust tuleb käsitleda võrdleval alusel, arvestades sealhulgas *vajalikkuse* kriteeriumi ja *suurema kasu* kriteeriumi:
 - (i) *vajalikkus* – kas ELi tegevus on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks? Kas ettepaneku eesmäärke on võimalik saavutada või piisaval määral saavutada üksnes ELi tegevuse abil?
 - (ii) *Suurem kasu* – kas eesmäärke on paremini võimalik saavutada ELi tasandil tegutsedes, näiteks kas ELi tegevus tagab suurema kasu kui tegevus liikmesriikide tasandil?
3. Liikmesriikide parlamentide abistamiseks subsidiaarsuse põhimõttele vastamisel sätestatakse protokolliga 2 artikliga 5 sõnaselgelt, et

„Iga seadusandliku akti eelnõu peab sisaldama üksikasjaliku seletuse, mis võimaldab hinnata subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist. Seletus peab sisaldama hinnangut ettepaneku finantsmõju ning direktiivi puhul selle tagajärgede kohta liikmesriikide kehtestatavatele sätetele, vajaduse korral ka piirkondlikele õigusaktidele.”

4. Seetõttu peab iga uue seadusandliku akti eelnõu

- toetama piisavalt üksikasjalik seletus, mis võimaldab liikmesriikide parlamentidel hinnata nende vastavust subsidiaarsuse põhimõttele;
- selgelt vastama nii vajalikkuse kui ka suurema kasu kriteeriumidele;
- tõendama, et kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 2 sätestatud pädevuse andmise põhimõttega tegutseb liit „aluslepingutes seatud eesmärkide saavutamiseks talle liikmesriikide poolt aluslepingutega antud pädevuse piires.”

Ühiskomisjoni arvamus

5. Justiits-, kaitse- ja võrdõiguslikkuse ühiskomisjonis pöörati tähelepanu aluslepingu konkreetsetele sätetele ning jõuti seisukohale, et ettepanek ei ole kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Selle arvamus põhjused on välja toodud alljärgnevates punktides.

- a) Ühiskomisjon on nõus, et tõhus võitlus kõigi pettustega, sealhulgas ELi finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevusega, on äärmiselt oluline, ent on siiski seisukohal, et kriminaalõigus peab olema peamiselt liikmesriikide pädevuses. Seetõttu on kõigi pettusega seotud kuritegude, sealhulgas ELi finantshuvide vastaste kuritegude uurimine ja vastutuselevõtmine eeskätt riigiasutuste kohustus.
- b) Ühiskomisjon on veendunud, et komisjon ei ole piisavalt uurinud riikideülese asutuse võimekust tagada tegus ja tõhus kaitse ELi finantshuvide vastaste kuritegude eest. Ühiskomisjon leiab, et Euroopa Komisjon ei ole piisavalt arvestanud võimalusega tugevdada olemasolevaid või alternatiivseid mehhanisme, mida saaks jõustada riiklikul ja ELi tasandil, vaid on lähtunud oletusest, et riikideülese prokuratuuri ja uurimisasutuse loomine on ainus viis ELi eelarvega seotud pettuste käsitlemiseks.
- c) Ühiskomisjon on veendunud, et suuremat rõhku tuleks panna Eurojusti, OLAFi ja liikmesriikide koostöö tõhustamisele ja selle väärtustamisele. Oma mõjuhinnangus väidab komisjon, et liikmesriigid ei tegele piisavalt ELi eelarve vastaste kuritegudega, ent sellel väitel puudub kindel alus, ning komisjon ei ole suutnud tõendada, et liikmesriigid tegelevad ELi eelarve vastaste kuritegudega vähem tõsiselt kui kellegi teise vastu suunatud kuritegudega.

Ühiskomisjoni soovitus

Iirimaa Esindajatekoda ja Senat võtsid selle raporti vastu 16. oktoobril 2013. aastal vastavalt Iirimaa Esindajatekoja kodukorra artiklile 105 ja Iirimaa Senati kodukorra artiklile 101.

Kooskõlas Iirimaa Esindajatekoja kodukorra artikli 105 lõike 3 punktile b ja Iirimaa Senati kodukorra artikli 101 lõike 3 punktile b esitab ühiskomisjon Iirimaa Esindajatekojale ja Senatile eespool punktis 5 esitatud põhjendatud arvamus.

